

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L L X I I

Braşov, Miercuri 20 Ianuarie (1 Februarie).

1899.

REDACTIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia.
BRAŞOV, piaţa mare Nr. 30.
Scrierile nefrancate nu se primesc. Manuscriptele nu se retrimit.
INSERATE se primesc la ADMINISTRATIONE în Braşov şi la următoarele Birouri de anunţuri:
In Viena: M. Dukas Nachf., Max. Augenthaler & Emerich Lechner, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppelke Nachf., Anton Oppelke.
In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o coloană 6 or. și 30 or. timbru pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifar și învoială.
RECLAME pe pagina a 8.a o serie 10 or. sau 30 bani.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prănuțără la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare Târgul Inului Nr. 30, etajul I.: Pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dăsul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un exemplar 5 or. v. a. sau 15 bani. — Atât abonamentele cât și inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 14.

Măhnirea Bucovinenilor.

Alaltăieri s'a săvârșit în Cernăuți actul solemn al hirotonirii noului episcop titular al Rădăuților, d-nul Dr. Vladimir de Repta. Evenimentul acesta a cauzat sinceră bucurie în tabăra naționalistă din Bucovina. Dér bucuria n'a durat mult, căci aproape în același timp au urmat din partea guvernului nise acte fatale prejudețioase drepturilor străvechi ale bisericei române băstinașe din Bucovina, tundată odinioară și înzestrată cu mari averi de către principii Moldovei, și amenințătoare pentru pacinica și liniștita ei dezvoltare.

Casul, care a făcut să se turbure bucuria fraților noștri din Bucovina este într'adevăr foarte îngrijitor. Venind adecă rëndul la ocuparea posturilor vacante de consilierii consistoriali, a succes intrigilor guvernului local bucovinean, să facă să fiă numiți în Consistoriu doi Ruteni tineri, persoane inferioare, cari aparțin acelei fracțiuni a poporului rutean din Bucovina, care se arată mai dumană față cu elementul român autohton al țării și față cu interesele de viață ale bisericei române bucovinene.

Nu demult un catechet gr. or. Rutén tiner s'a ridicat cu alți soți ai săi direct în contra biserice și a preoților români bucovineni, declarându-i de venetici.

Românii bucovineni se tem, că se uneltesce a desbina biserica română și a introduce în sinul ei propaganda catolică, căci bine șcim, că Rutenii din Bucovina sunt divisați în două confesiuni, ér Rutenii tineri sunt considerați acolo, ca un fel de antegardă a amintitei propagande.

În timpul din urmă partida națională română a avut dese conflicte cu fracțiunea Rutenilor tineri, și în astfel de împrejurări este decă firăscă măhnirea și iritațiunea ce au produs' o acele numiri între Românii din Bu-

covina. Ei se întrébă cu drept cuvânt, decă actul prea grațios al Majestății Sale, prin care se aduce în viață gloriosul titlu al episcopului de Rădăuți—care trezese în sufletul Românilor amintiri sfinte din vremile de demult—le pôte aduce vre-un folos, când de altă parte guvernul introduce în sinul bisericei române elemente străine de descompunere și de vrajbă.

Cu tema acésta se ocupă „Patria“ de Duminecă într'un articol de fond. Acest articol, din care reproducem mai jos pasagiile mai marcante, răstălmăcesce viu și elocuent sentimentele, de care sunt cuprinși Românii bucovineni în fața actelor amintite, datorite deoparte afecțiunii monarhului jubilat, de altă parte spiritului dușmănos ce conduce și ađi guvernul Majestății Sale din centru și din țără față cu românismul din Bucovina.

Este justă durerea, ce a cuprins pe frații noștri, când au văduț, că ceea-ce li-se dă cu o mână, li-se ia înderēt cu două și că intrigele străinismului, a coalițiunii veneticilor de tot soiul contra poporului autohton al țării se bucură încă și ađi de favorul, ba chiar de sprijinul guvernului.

În fața pericolului este éraš și o datorie a fraților noștri să fiă cu ochii 'n patru și să lupte în strinsă solidaritate pentru delăturarea lui, si ne pare bine văduț, că frații noștri bucovineni sunt pe deplin conșcii de a lor săntă datorie față cu biserica și cu națiunea română.

Din Bucovina.

În articolul amintit mai sus fôia partidei naționale române „Patria“ — după ce-și arată bucuria sinceră față cu actul prea înalt, prin care s'a readus în viață titlul vechi de episcop al Rădăuților, și bucuria, că bărbatul care a fost distins cu acest titlu, archimandritul Dr. V. de Repta, este

vrednic nu numai de încrederea Majestății Sale, ci și de iubirea Românilor; după-ce mai accentuează, că aici se tractează totodată de un act de prea înaltă grație față cu poporul și biserica română din Bucovina — dice:

Serbarea de mâne era să fiă o mare serbare a națiunii și bisericei noastre.

Ne-am pregătit, ca în haine festive, cu suflet înălțat să aducem prinos de mulțămită și devoțiune Arhierelui, prin care se renase un titlu de gloriă și de strălucire națională.

Ne-am pregătit să serbătorim în mod demn și intim voința Înălțatului Împărat, care în zile de sărbătoare și-a adus aminte de cel mai credincios popor al său, ne-am pregătit să serbăm un moment binefăcător din politica statului, care părea, că ne arată pe firmanentul acoperit de nouri grei un colț azuriu mult promițător.

Era să serbăm, ca națiune contopită cu biserica sa, o mare sărbătoare.

Era!.. dér n'a fost să fiă așa!

În loc de cântecul de laudă și mulțumire, un strigăt de durere străbate corpul națiunii, în loc de vestminte solemne ne vine să ne cernim capetele și să deplângem amarnica lovitură, ce am îndurat.

N'a fost să gustăm nici pentru un moment netulburăți și neajunși bucuria și fericirea unei revindecațiuni naționale. Guvernul local s'a îngrijit de cu vreme să ne strice sărbătorea, să ne alunge dispozițiunea sărbătorească și să ne învelie sufletul cu jale adăncă.

Este o tradiție a politicei austriace de stat. de a face toate pe jumătate, de a lua cu o mână ceea-ce se dă cu cealaltă. Tradiția acésta, care se trage ca un fir roșu prin politica de stat a monarhiei noastre, ne-a adus pe toți în situația deplorabilă de astăzi.

Ni-se părea că schimbările ultimilor ani au adus guvernul din Viena la cunoștința faptului, că este un postulat de existență al monarhiei, de a rupe cu tradiționala politică de stat, de a repara greșelile fatale ale trecutului și a inaugura o politică sănătosoasă spre binele popoarelor și înflorirea monarhiei întregi.

Faptele ne arată, că am greșit în presupunerea noastră. La Viena se experimentează fără rost, fără scop și rezultat; ér la noi în Bucovina a ajuns politica tradițională la o epocă ne mai pomenită de înflorire.

Guvernul ne scôte ochii cu reacțiunea titlului de episcop al Rădăuților, ér de altă parte ne aduce ciurma în biserică prin ultimile numiri de consilierii consistoriali. Ba, drept pupăză pe colac se susține scirea, că guvernul caută să introducă infecțiunea și în corpul profesoral al facultății teologice, numind pe Ieremijczuk, lăpădătura bisericei noastre, profesor, ca să otrăvească sufletul neprihănit al candidaților de preoție.

Tot-odată bat drumurile — de sine înțeles puși la cale — bajazzii Ruși tineri și bătrâni pe la episcopul sufragane, venit la chirotonire, și pe la Metropolit, reclamând un episcop rusesc în sinul bisericei noastre, respective divizarea bisericei în două părți.

Nici când biserica noastră strămoșească n'a fost pe pământul Bucovinei într'o primejdie atât de mare. Este decă momentul suprem, să ne reunim toate forțele și fără preget să sărim la lupta de apărare contra lupilor, cari atacă stâna și sfășie cu turbare turma credincioasă...

„Alkotmány“ despre școlile române din Braşov. Sub titlul „Afacerea școlilor române din Braşov“ organul partidei populare maghiare, „Alkotmány“, recapitulază pe scurt cele petrecute în afacerea rentei. Vorbesce de drepturile vechi ale bisericei Sf. Nicolae, de plata rentei din partea guvernului român, de întrevinerea ministrului Wlassics, ca să nu se mai dea, fiind-că legile opresc ajutoarele de stat din afară, și de îndrumarea lui, că decă școlile din Braşov au pretensiuni să le valideze pe cale judecătorească; spune cum Metropolia din Sibiu a dat în judecată pe guvernul român pentru neplata rentei; în fine amintese scirea răspândită de curând, că guvernul român ar fi înclinat, ca pe calea transacțiunii să plătescă odată pentru tot-déuna bisericei sf. Nicolae un capital de 928,280 lei, care capital se corespondă rentei de până acuma. Numitul diar termină apoi dicend: „Trebuie să mărturisim, că gimnasiul superior gr. or. din Braşov este unul din instituturile cu puteri didactice distinse, și trebuie să ne bucurăm, că afacerea s'a rezolvat fără greutatei mai mari. Accentuăm, că la gimnasiul gr. or. român din Braşov să pune o deosebită în-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Dimitrie Bolintineanu.

Recenziune la cartea d-lui Carol Nagy intitulată: „Bolintinean Demeter költészete“, Cluși 1898.

(5) (Urmare.)

În grupa *Legendelor istorice*, d-l Nagy tractează pe larg ciclul lui Mihaii Eroul, dând conținutul și părți alese, parte în prosă, parte în poezie, din următoarele balade: *Mihaii și călăul*, *Cea de pe urmă noapte a lui Mihaii cel Mare*, *Mihaii scăpând stindardul*, *Intocerca lui Mihaii*, *Mihaii la pădurariul*, *Mihaii revenind la Dunăre* și *Muma lui Mihaii cel Mare*.

După acest ciclu complet am aștepta, ca să urmeze și ciclul lui Ștefan cel Mare, pre cum aflăm bună-óră la Virgil Popescu: *Muma lui Ștefan cel Mare*, *Codrul Cosminului*, *Dumbrava roșie*, *Baia*, *Corvin și Ștefan*, *Bărlad*, *Visul lui Ștefan cel Mare*, *Cupa lui Ștefan*, *Daniul Sihuștru*, *Copilul din casă la mânăstirea Putna*, *Aprodul Purice*, *In mânia lui Ștefan*, *Ștefan la mörte* și *Roxanda*.

Trebuia, ca d-l Nagy, fie pentru dra-

gul logice, fie pentru al estetice, să îmbrățișeze baladele aceste în felul și forma cum le-a îmbrățișat și cele despre Mihaii, și atunci lucrarea d-sale căștiga foarte mult și în fond, și în formă. Așa însă, că din întreg ciclul acesta se opresce numai la balada *Muma lui Ștefan cel Mare*, ne lasă ore-cum nemulțămii.

Dintre cele-alte balade tractează numai despre *Fata delu Cozia*, *Măriora*, *Murcea cel Mare și solii*, *Radul domnului și fata din casă*, pe cea din urmă însă o pune în grupa *Basmelor*. Apoi trece la poemele *Andrei și Sorin*, la cari și noi ne oprim.

În pcema dintăi se spune, că Andrei merge la răboi contra Turcilor. Fă grea despărțirea între el și amanta sa Maria, care între lacrimi îi spune, că până se va întorce el dela răboi, ea deja va fi mörta. Dér el se duce la luptă, ca luptându-se vitejesce, să-i pôtă dice. „Te iubesc“ La Nicopol el se distinge.

În luptă îl zăresce Bulbula, ficia pașei din Nicopol, se îndrăgostese în el și îmbrăcată în haine de bărbat, intră în serviciul lui. După luptă Andrei se reintorce la amanta sa, acésta chiar își serba căsă-

toria cu altul. Durerea lui Andrei e mare, inima lui se rupe de durere. În ziua următoare se întelnesc pe stradă convoiul nuntașilor Mariei și conductul funebral al lui Andrei, urmat de un rob negru. Nu mult după acésta mai mulți tineri și tinere merg la mormântul lui Andrei și acolo află pe Bulbula mörta pe mormânt.

Despre *Andrei* d-l Nagy dice, că are o poveste bine țesută cu părți alese, artistice, vióie și interesante (pg. 53). Și are dreptate. Firul narațiunii este o narațiune întregă, rotunjită, în care se contopesc cu o dulce măiestrie necredința Mariei, constanța lui Andrei și iubirea nețermurită a Bulbulei. Întregă poema se desvöltă viu și rapid, sfirșitul ei este tragic, sgu- duitor.

În poema a doua se spune, că Sorin, iubese pe Fiorița, ficia lui Mircea Vodă, dér acésta „nu simte nimic văduțându-l, lipsind nu îl doare“. Pe Sorin îl iubese Smaralda, fata de casă a Fioriței. Vodă propune, ca cu ocaziunea nunței fiecei sale cu Filip, să omóre doi-spre-țece boieri, între cari era și Filip și Sorin. Fiorița prevede ce are să se întempe, decă prin Sma-

ralda trimite inelul său lui Sorin, ca cu acela să-și scape viața. Ghinea, însărcinat cu pierderea boierilor, îi prinde și închide, răpesc pe ficia lui Vodă și o duce la casa sa. Ghinea tocmai voia să ajungă cu forța la iubirea Fioriței, când Smaralda intră înăuntru, străpunge pe Ghinea și scapă pe Fiorița. Sorin, în durerea sa pentru pierderea Fioriței, n'a luat parte la nuntă. Auđend acum, că mirele Fioriței este în prinsóre, cu ajutorul inelului primit întră în prinsóre, scapă pe Filip și móre el în locul acestuia, ér Smaralda, ne mai avënd ce iubi, se aruncă în apă.

Firul acțiunii este mai confuz și mai puțin succes în dezvoltarea sa, decă în *Andrei*. În tot decursul ei aflăm mestecate momente dramatice și epice. Are situațiuni și sentimente în adevăr puternice, dér nu sunt destul de pronunțate, esecutarea este mai inferioară decă ele. Caracterele unele sunt tipice, cum este caracterul lui Mircea Vodă și al grecoteiului Ghinea, altele neverosimile, cum este caracterul lui Sorin și al Smaraldei. Sorin, deși scie, că Fiorița nu-l iubese, el totuși móre bucuros pentru fericirea ei. Asemenea scie și Smaralda, că

grijire și sirguință, ca limba maghiară nu numai să se propună, ci să se și învețe”.

Victima intoleranței maghiare.

O convorbire cu d. S. Șomănescu.

Unul din raportorii dijarului „Drapelul” din Bucuresci a avut o convorbire cu d-l Sava Șomănescu generosul Român, care, precum șcim, a oferit studentului Bolcaș ai da mijlocele de întreținere pentru a-și pute continua studiile la o universitate din străinătate.

„M'am prezentat, scrie raportorul, la locuința d-lui S. Șomănescu și anunțându-mă am fost imediat primit.

D-l Sava Șomănescu, e un bărbat cam de vre-o 50 de ani, dăr viciu, simpatic și-ți face impresiunea unui om de bine, discret și modest.

L'am rugat să-mi acorde un mic interview și zimbînd etă ce-mi spuse:

— Prea m'a revoltat faptul acela și am anunțat victima ultimei prigoniri unguresci, că am să-i procur eu mijlocele pentru a-și continua studiile. Dér în telegrama mea l'am consiliat să mîergă într'o țară mai civilizată și pôte Ungurii s'au simțit jigniți de acești termeni și nu i-au transmis depeșă. Ce fel de țară liberală seu constituțională e aceea care prigonesce un popor autohton?

Ce fel de guvern e acela, care prin acte de sîlbătăcie vrea să asimileze seu să maghiarizeze o națiune?

Tot ceea ce se petrece acum în Ungaria trebuie să ne revolte și să ne scotă din nepăsare.

— Actul d-vóstră este de toți lăudat și studențimea în special are să vă fie pururea recunoscătoare.

— Am aflat, că studențimea ar vrea să închidă acum subscripțiunea pentru Bolcaș. M'am dus la Ligă și am propus să n'o închidă, ca un semn, că protestarea n'a încetat încă la noi”.

Etă, ce mi-a spus d-l Sava Șomănescu cu mult calm, cu judecata rece a omului, care pîtrunde adînc cauzele mari.

Meetingul studenților din Bucuresci.

Duminecă la 2 ore p. m. s'a ținut în sala „Dacia” din Bucuresci meetingul studenților pentru a protesta în contra sentinței arbitrare, prin care studentul român Lucian Bolcaș a fost eliminat dela toate facultățile din Ungaria. Sala cea mare era înșesată de un public foarte numeros. Studenții au fost primiți cu aplauze entusiaste.

A fost aclamat președinte d-l Demetrescu-Brăila, președintele comitetului studențesc. El a dat cuvîntul mai întăiu d-lui C. Muștescu, care a spus afacerea Bolcaș, ce a produs atăta supărare și indignare între Români; mai departe și-a exprimat părerea de rău, că nu vede alături cu studenții universitari pe ómenii po-

litici, cari odinioară făceau atăta svon cu cestiunea națională. Astădi, dișe el, cestiunea națională a devenit pentru acești politicieni numai un mijloc de a-și ajunge celtare scop politic, outare interes personal.

Au mai vorbit studenții Cancicov, I. Gr. Vulturescu și V. Demetrescu — Brăila, pîrtinind călduros cauza Românilor prigoniți.

In fine mai vorbi d. C. Solomonescu, dișcînd între altele, că două persoane sunt, cărora trebuie să li-se mulțumescă pentru ajutorul dat lui Bolcaș: d-nii Sava Șomănescu și N. Filipescu. Propune să li-se facă o manifestația de simpatie. Acastă propunere se primesce cu aplauze entusiaste.

După incheierea meetingului, studenții se duseră la d-l Șomănescu și la N. Filipescu, făcîndu-le căldurose manifestațiuni.

Revistă externă.

Școlile române din Macedonia.

Dijarul oficios turcesc „Servet” arătase di-lele trecute, că guvernul turcesc a refuzat să recunoscă recentele numiri făcute de ministrul român Haret în corpul didactic al școlilor române din Macedonia. Etă ce spune în această privință dijarul frances „Le Temps”: „Un conflict s'a iscat între Pórtă și guvernul român. Se șcie, că guvernul din Bucuresci întretine în diferite localități din Macedonia mai multe școli pentru Români și Cuțovlahii din această provincie. Până acum personalul didactic al acestor școli era ales în țară (Turcia). Dér în ultimul timp profesorii au fost numiți de ministerul instrucțiunii publice din Bucuresci. Guvernul turcesc nu voesce să tolereze această inovație. Un comunicat oficial, publicat de dijarele din Constantinopol, dișce, că este inadmisibil ca un guvern străin să numescă în Turcia „personalul școlilor frecventate de supuși otomani”. Marele vizirat a ordonat dăr, să nu se recunoscă acești profesori și să se impue numitelor școli profesori supuși otomani, cunoscuți pentru lealitatea lor”.

Apropiere germano-francesă In timpul din urmă s'a scris adese-ori despre silințele ce să fac la Paris și la Berlin pentru o apropiere între Germania și Franca. „Gazeta de Colonia” publică tot în cestiunea această un important articol în care recomandă călduros apropierea între Franca și Germania. Articulul fóiei germane se incheie ast-fel: „O pace cinstită cu Franca ar îmbunătăți raporturile noastre cu Rusia și ar ușura și pozițiunea Austro-Ungariei și Italiei față cu noi. Din această apropiere am scóte nouă forțe pentru d-a pute concura cu cele-lalte puteri maritime și ne-ar apropia mai tare de realizarea ideii lui Goluchowski, care culmină în strînsa alianță a puterilor continentale”.

Dimisiunea cabinetului bulgar. O telegramă din Sofia anunță, că ministrul

bulgar de interne și ministrul de finanțe și-au dat în comun dimisiunea, în urma căreia ministrul-președinte Stoilov a înaintat principelui dimisiunea întregului cabinet. Principele a însărcinat pe fostul ministru Grekov cu formarea noului guvern. Grekov a și conferit cu diferitele fracțiuni, însă până acum nu și-a putut implini misiunea.

SCIRILE ĐILEI.

— 19 (31) Ianuarie.

Pentru masa studenților români din Brașov. După cea mai nouă dare de sémă, ce ni o comunică cu data de ađi d-l director Virgil Onițiu, starea contribuțiilor până în 24 Ian. n. c. era fl. 1098.96. Din 24 Ian. n. încóce au mai contribuit: d-l Vas. Domșa, protopresbiter, Orăștia fl. 2; d-l George Babeș, fost elev al școlilor noastre, paroch în Sohodol (Bran) fl. 2; Comitetul bisericii Sf. Adormiri din Brașov-Cetate din fondul pentru iubiiți rēposaiți fl. 40; D-l Aron Gogonea, fost elev, paroch în Poiana mărului fl. 2; D-l Pomp. Dan, prof. Zărnești fl. 1. Total fl. 1145.96.

La înmormîntarea mult regretatului Dr. Vasile Glodariu a luat parte un public numeros din tóte clasele societății noastre. Dela locuința rēposatului până la biserica Sf. Nicolae studenții din gimnasiu și școlarii din norme formau cordon. Coștiugul a fost purtat dela locuința de cătră studenții din clasele superioare. In biserică, după cetirea evangheliei, d-l director gimnasial Onițiu a ținut un frumos discurs funebral, pe care-l publicăm mai jos în tótă estensiunea.

Biblioteca populară în Scheiș. Intre Români din Scheiș, și în special între credincioșii bisericii S-tei Treimi de pe Tocile, s'a pornit o frumoasă mișcare în scop de-a înființa și ei o bibliotecă populară, care să fiă predată despărțémentului Asociațiunii și să se administreze asemenea celorlalte biblioteci ambulante dela noi. In fruntea acestei laudabile mișcări stau zeloșii noștri tineri meseriași din Scheiș, cari de timp îndelungat fac pregătiri pentru o producțiune și petrecere, al cărei venit va fi destinat pentru înființarea bibliotecii. Producțiunea, după cum ni-se spune, se va da în sēra dișei de Trei Sfinți, 11 Februarie n. c. Nu ne indoim, că nobila lor nisuință va fi întempinată cu simpatia din partea publicului nostru.

Logodnă. D-l Nicolae Bodgan, profesor la școlile noastre din Brașov, s'a logodit Sămbătă sēra cu d-ra Tincuța Pop, gentila fiică a d-lui Leontin Pop, jude de tribunal în Clușiu. — Adresăm tinerei părechii și familiilor căldurosele noastre felicitări!

Școla de adulți și conferențe populare în Rîmnicul-Sărat. Profesorii gim-

nasiului din Rîmnicul-Sărat, împreună cu institutorii au luat o inițiativă pe cât de nobilă și frumoasă, pe atăt de salutară întru răspîndirea culturii în straturile de jos ale poporului. Dēnșii vor deschide cu 31 Ianuarie v. o școlă de adulți, ale căreia cursuri se vor ținé în fiă-care Duminecă dela 4—5½ ore p. m. și vor fi împărțite în două secțiuni: una a analfabeților, unde se va propune cetirea, scrierea și socotēla, alta a cursului primar, unde se va propune aritmetica, comptabilitatea, limba română și redactarea de acte publice și private. Pentru întregirea studiilor, alături de școlă de adulți, se vor ținé și conferențe populare pentru toți cei doritori de cultură. Ele se vor ținé în tóte Duminecele între órele 8—9 sēra și vor tracta cestiuni de sciință, istorie, drept, agricultură, igienă, geografie și religie. Temele, asupra cărora se va vorbi, sunt deja alese și fixate, precum și seria conferențiarilor. Prima conferență o va ținé d-l profesor D. Munteanu-Rîmnic, vorbind despre abur și electricitate. Școlă de adulți e pusă sub conducerea unui comitet de 8 persoane în frunte cu d-l Gh. Burghelca, ca președinte, și D. Munteanu-Rîmnic, absolvent al școlilor noastre din Brașov, care e și locul natal al d-sale, ca secretar. Frumoșă inițiativă a fraților noștri din Rîmnic întrece ori-ce laudă. Ar fi de dorit numai, ca ea să găsescă imitatori în cât mai multe centre ale Românilor.

Avertisarea școlilor bulgare din Brăila. Din cauza neregulelor constatate la școlile de băieți și fete ale comitetului bulgar din Brăila, ministerul român de instrucțiune, la avisul revisorului școlar și al inspectorului școlilor private, considerând, că Tucluf, directorul școlii de băieți a comunității, nu cunósce de loc limba română; că comitetul a lăsat pe director să nu aplice regulamentul școlilor private și legea instrucției și că nu s'a ținut o administrația deosebită și pentru școlile de băieți, directorul de băieți fiind de fapt și al școlii de fete; că s'au introdus în școlă cărți neaprobate de minister, — a hotărît următoarele: „Se aplică comitetului școlilor bulgare din Brăila pedēpsa avertismentului public, invitându-se, ca pe viitor să se conforme cu total legii și regulamentul; D-l D. Tucluf se va înlătura imediat dela direcția școlii primare de băieți și se va invita comitetul, că să lase pe d-ra Maria Gramova, directórea școlii de fete, autorisată de minister, să și conducă de fapt școlă, și să dea învățământului limbei române desvoltarea necesară, conform legii, regulând și cestiunea salariului d-rei institutóre de limba română”.

10,000 pentru „Kulturegylet”. Mare bucurie a produs printre renegații din Slovacime un rescript al ministrului de interne Perczel, în care face cunoscut „Kulturegylet”-ului de acolo, că el (ministrul) dimpreună cu contele Eugen Karacsonyi au creat un fond de 10,000 fl. pe sēma reuniunii de maghiarizare. Bani aceștia sunt scoși din interesele capitalului fundațional, ce l'a dat rēposatul conte Guido Karacsonyi din incidentul nascerei decedatului moștenitor de tron Rudolf.

Cununii eterne. Corpul profesoral dela școlile medii și superioare gr. or. române din Brașov, în loc de cunună pe sicriu, a depus 10 fl. la fondul pentru școlarii sēraci și bolnavi dela școlile medii întru amintirea rēposatului profesor Dr. Vasile Glodariu.

Conjurațiune în contra Sultanului. Lui „Times” i-se scrie din Constantinopol, că poliția turcescă a descoperit o mare conjurațiune, ce era îndreptată în contra vieții Sultanului. Poliția a arestat pe patru dintre complotiști, ceilalți s'au refugiat.

Oficeri germani în armata turcescă. „Lokalanzeiger” este informat, că guvernul otoman a numit pe doi oficeri germani, ca instructori ai soldaților din trupele a două provincii.

Sicriuri de pe timpul Romanilor. Din Alba-Iulia se scrie, că dișele acestea au fost aflate acolo, la pótele unei surpă-

nu este iubită de cătră Sorin, și totuși sare în apă pentru el. De sigur și d-l Nagy la caracterele aceste s'a cugetat, când a diș, că în Sorin este un cumul de neverosimilități (pg. 53).

In grupa *Basmelor* d-l Nagy tracteză următoarele: *Baba și Mihnea*, *O nópte la morminte*, *Mureșul și Aluta* și *Fluturelul*. Tóte patru sunt de o rară frumșetă, cele două dintăiu cu conținutul lor înfiorător, ceste două din urmă cu conținutul lor drăgălaș și gingaș.

In *Mureșul și Aluta* se representă Mureșul ca un june și Aluta ca o fată tineră. Mureșul cere dela Aluta o floricică din cosiță, Aluta nu-i dă, apoi se lasă pe vale întunerecul nopții și Mureșul și Aluta dispar printre munți și printre brađi. Aluta se culcă sub un ulm pe pat móle din flor de munte, ér Mureșul sub un plop umbros, Mureșul acum cere dela ea un sărut, Aluta i promise, că-i va da mâne, decă va dormi frumos și se va scula mai târziu decăt ea. In reversat de zori Aluta se trezese se scólă și plēcă; mai târziu se trezese și Mureșul trist plēcă după ea, dăr nu o

ajunge. Ursita îi preface în două riuri, cari vréu să se ajungă, dăr nu se mai ajung.

Fluturelul are și mai mult farmec. — Un fluturel se rógă de o viorea, să-l primescă la sinul ei, dăr vioreua nu-l ascultă, totuși fluturelului îi succede, ca să fie primit la sinul viorelei. Acum fluturelul cere și un sărut:

„Viorică, lică,
Lică mititică
Dă-mi un sărutat,
Că-s de ploi udat
Și voiți spune ție
Acea istorie
Ce nime n'o șcie”.

Vioreua pentru o istorióră îl sărută și el îi spune istorióra resuriceii, care stă din aceea, că odată s'a întélnit sórele cu o fetică de craiú „pe un verde plaiú”, de care i-a plăcut foarte mult, el și-a petrecut îndelungat la ea și atăta a sărutat'o, până când ceriul mâniandu-se pentru întârzierea lui, „schimbă pe fetică într'o resurică”.

Cam în felul acesta arată d-l Nagy basmele *Mureșul și Aluta* și *Fluturelul*. D-l Nagy pune basmele mai pe sus și le ține

mai succese decăt legendele istorice (pg. 55). După cum dișe dēnsul, „basm-ale acestea sunt atăt de frumoșe, atăta farmec este în ele, în cât cu greu ne putem despărți de ele”. (pg. 60).

In aceste espune d-l Nagy poesia narativă a lui Bolintineanu. *Traianida* este lăsată afară. E drept, că nu e completă această mare epeoieă, cu tóte acestea trebuia, ca d-l Nagy să se ocupe și cu această cel puțin în câte-va șiruri. Căci pe lângă tóte scăderile, ce le are ori în lipsa unei acțiuni și desvoltări mai încordate, ori în necsul prea lacs dintre acțiunea principală și prea multele episoade, ce de multe-ori n'au nici o legătură cu firul epeoiei, ori în caracterisarea de tot lăncedă a lui Traian, eroul epeoiei, pe lângă care trebuie să se învêrte tóte întēmplările, — singur și numai prin subiectul ei sublim, în care se tracteză despre originea poporului român, merită tótă atențiunea serioasă. Trebuia făcută această și pentru cadrul mai complet al lucrării d-lui Nagy.

(Va urma). Prof. Ioan Rațiu.

turii de deal, două sicriuri primitive de pe timpul Romanilor. Intr'unul din ele se aflau câte-va cranii și o grămadă de oșe, ér al doilea sicriu încă nu este cu totul scos din pământ.

O rugare către economii de oi. Atragem atențiunea binevoitoare a economilor noștri de oi asupra următoarei rugări, ce ni-se trimite spre publicare: „Rog pe On. proprietarii și economii de oi români, care posed și cultivă rasele de oi mai jos notate, să binevoască a-mi da niște informațiuni asupra lor: 1) Rassa de oi cu lâna mare ai cărei berbeci au cornoarele răsucite în sus, (au orizontal), care pe unguresce se numește „Rączka“, cum se numește în partea locului de către cultivatorii ei români. 2) Dacă ea este indigenă, ori a fost importată în partea locului din altă parte, și de unde, prin cine și când? — 3) Dacă există o deosebire între oia bărsană și țurcană, și sub ce raporturi există acea deosebire?” — Informațiunile rog a-le trimite pe adresa: *George Maior*, profesor de agricultură în București (Str. Tudor Mitu 25)

Balul orașului Brașov în favorul fondului săracilor se va da Mercuri în 8 Febr. n. în sala dela Redută. Bilete a fl. 1.50 se pot cumpăra la librăriile H. Zeidner și W. Hiemesch, precum și în prăvălia frații Simay și séra la cassă. Bilete pentru balcon a fl. 2 se pot căpăta dela poliția și dela frații Simay.

Din tainele haremului. Un diar din Sofia aduce următoarea istorioară de harem: Un Turc cu bună stare cumpărase cu 15,000 franci o Cercheză frumoasă de 16 ani, și suma voia s'o amortiseze în rate lunare. El a și plătit patru luni, trăia fericit cu Cercheza, însă într'o zi pasărea a sburat din colivă și — pe cum i-se împărțise stăpânului ei — a aflat un cuibușor mai plăcut în haremul altui Turc tot așa de bogat. Ce să facă Turcul? S'a pus și a ticluit o petiție către noul stăpân al frumoasei, ca ori să-i dea fata, ori să-i plătească 15,000, prețul cu cât a cumpărat-o. Spre marea lui mirare, într'una din zile se pomeni c'o trăsură dinaintea casei sale și un eunuch conduse înăuntru pe frumoasa Cercheză, mai dându-i la mână și 15,000 de franci. Turcul era nebun de bucurie, dér bucuria lui n'a durat mult, căci după trei ore fata cădu jos și muri. S'a constatat, că ea se înveninase din părerea de rău după frumosul harem, a cărei stea fusese.

Discursul funebral

rostit la înmormântarea lui *Dr. Vas. Glodariu*, de d-l director gimnazial *Virgil Onițiu*.

Jalnic ascultători! Adănc mișcat este sufletul nostru, când în acest trist moment ne-am adunat tineri și bătrâni la sicriul unui bătrân dascăl, pentru-ca să ne depunem pe acest sicriu ultimul tribut de stimă și venerațiune către umbra aceluia, care cu adevărată abnegațiune și desinteresare ideală a muncit la altarul culturii românesce în răstimp de mai multe decenii.

Călător, care și-a împlinit porția sa de muncă și suferință, de dureri, speranțe și delusii în viața vremelnică a acestei lumi, el plecă ađi spre eterna lumină, din care o scânteie desprinsă a fost sufletul lui și spre care astăzi, candid și curat, se întorc.

Un moment te mai oprim în pragul eternității, suflet călător, un scurt moment, pentru-ca icona ta bună și blândă să ni-se întipărească în inimă, ca o senină amintire, ca un viu indemn la lupta pentru lumină, ce ai săvârșit. Și deore-ce ochiul pământeanului nu poate cuprinde cu vederea sa mărginită nemărginirea sufletului eșit din cătușele sale vremelnice, voiți cerca să evoc în ochii D-vostré, jalnic ascultători, imaginea vieții și activității pământesci a acestui bătrân dascăl și în acest cadru pământesc: imaginea sufletului său însetat după lumină și dornic de ideal.

* * *

Dr. Vasile Glodariu s'a născut la

anul 1832, în 4 Martie, din părinți țărani, în comuna românescă Ludoš, în apropiere de orașelul Miercurea din comitatul Sibiiului.

Bazele învățaturii de carte le-a primit în comuna sa natală, în școala careia a petrecut dela an. 1839—1843. De aici, la stăruința sa, tatăl său îl duce la școala grănițarăscă din Orlat (1843), apoi la 1846 la Sibiu. Cu 1 Octombrie 1848 intră în cl. I-a a gimnasiunii rom. cat. din Sibiu, de unde după absolvirea clasei a III. gimn. trece la gimnasiul ev. lut. din Sibiu. Aci își continuă cu succes eminent studiile sale și face la anul 1858 examenul de maturitate.

Ajutorat de marele mecenat, neuitatul Șaguna, tinerul Glodariu își vede la anul 1858 visul cu ochii; stipendiul oferit de marele Andrei îi face cu puțință să meargă la Viena, unde se înscrie la secția filosofică a universității, cu gând de a-se face profesor, un gând, care în timpul studiilor sale gimnaziale i-a răsărit și care până n'cele mai adânci bătrânețe îl scia încălzi.

La 1863 termină cursurile universitare și luând diploma de doctor în filosofie e angajat în toamna aceluiași an ca profesor de fizică și matematică la gimnasiul nostru, la care — cu întrerupere de 1/2 de an în anul 1881, când a funcționat în Bitolia ca întemeietorul primului gimnasiu român din Macedonia, — a servit cu devotament și zel neobosit vreme de 31 de ani, adică până în vara anului 1894. Cu acest termen a intrat bătrânul dascăl în pensiu și a trăit în tăcută retragere până Sâmbătă în 16 Ianuarie a. c., când după grele suferințe și-a sfârșit viața lui trupescă, lăsând în urma sa în cea mai adâncă jale o familie iubitoare, al cărei razim fusese.

Éta, jalnic ascultători, cadrele vremelnice, în cari sufletul, acum deslănțuit de trup, și-a împlinit misiunea sa pământescă, — éta forma, în care Vas. Glodariu și-a pus comora sufletului său în folosul obștei.

Căci era o comoră, o scânteie divină în sufletul acestui dascăl bătrân. Cu cât mai restrins părea că este orizontul ochiului său fizic, cu atât mai nemărginit era orizontul ochiului său sufletesc. Vas. Glodariu a trăit o lume întreagă de fericire în gândul înălțat al sufletului său, fără de-a ține seamă de nimicnițiile și nevoile vieții reale. Era între noi și părea totuși, că nu este între noi. Sufletul lui părea, că nu și-a pierdut nici pe o clipă conștiința originii sale eterne, atât de străin trăia de lumea acésta și atât de ades îl purta pe iubitul răposat pe plaiurile eterne ale idealelor neajunse. Adevărate fericire nici nu a căutat'o răposatul niciodată în podóbele și favorurile lumii pământesci, ci în lumea ideală a sciințelor, a studiului necurmat și a problemelor mari și nobile. Un dor nesecat, o sete nestinsă după lumină, éta ce era una dintre cele mai de căpetenie însușiri ale sufletului său. Sufletul lui era o lume de carte, o comoră de cunoștințe, pe cari și-le sporea prin continuă lectură până în timpul cel din urmă al vieții sale.

Un suflet astfel constituit era dela început croit spre idealism și ore-cum predestinat pentru cariera de dascăl, pe care și-a ales.

Da, idealismul lui V. Glodariu nu cunoștea piedeci pământesci în avântul său. O problemă ideală pentru el era mai pe sus de ori-ce altă considerațiune practică. Astfel, spre pildă, la anul 1881, după un serviciu de 18 ani la școlile noastre, el abdice de postul său și plecă în Macedonia îndepărtată, pentru-ca să aprindă prima făclie a culturii românesce la confrății aromâni, să inaugureze primul gimnasiu român al Macedoniei în Bitolia. Nici rugămintele prietenilor, nici lacrimile familiei sale, nici sfaturile binevoitorilor săi nu pot să-l rețină. El plecă fără teamă de țera străină și plină de primejdii, fără nici o considerațiune la piedecile multe și reale, ce avea să învingă, — plecă condus numai

de splendoră idealului, ce și-a zăgrăvit în suflet, și firm convins, că entuziasmul nemărginit al sufletului său idealist în sine, deja ajunge, ca să asigure ori-ce izbândă.

Éta o notă sublimă, jalnic ascultători, o notă, ce va înălța tot-deuna inimile ómenilor. Abnegațiunea în cultul curat al idealelor a fost și va rămâne în vece obiectul admirațiunii și venerațiunii ómenilor, cu tóte că idealul a rămas și va rămâne neajuns pe pământ. În lupta pentru ideal „*et voluisse sat est*“.

Dacă fericirea pământescă a omului se cumpănesce după mulțumirea internă a fie-cărui, în deosebi după mulțămirea cu sórtea, care l'a ajuns, cu cariera, în care a intrat, — apoi veteranul nostru coleg a fost unul dintre cei mai fericiți ómeni. Nu odată l'am auzit dicend, că ar dori să mai fiă odată tiner, numai pentru-ca să se pótă face érași dascăl. Profesura pentru el era singura chemare, care corăspundea pe deplin idealismului său. Cele mai ferice óre ale vieții sale au fost acele, pe cari le putea petrece între păreții școlei, în fața elevilor.

* * *

Éta titlul de profundă durere, jalnic ascultători, care face ca corpul prof. dela școlile române din Brașov să-și verse lacrimile sale alături și împreună cu intristata familie. În Dr. Vasile Glodariu depăngem ađi pe un coleg veteran, pentru care școala română a fost cel mai sacru templu, în Dr. Vasile Glodariu jelim pierderea unui suflet entusiast și dornic după ideale, în Dr. Vasile Glodariu ni-s'a luat un exemplu viu al muncii fără preget pentru lumină.

Éta icona părții eterne din bătrânul nostru dascăl, așa cum ochii noștri mărginiți au putut'o cuprinde după imaginea imaterială și înfinită a sufletului său...

Pasă acum, suflet visător, pe care în pragul eternei lumi, spre care tot-deuna ai tins, te am invocat; pasă înainte la isvorul cel nesecat și etern al cerescilor ideale și al divinei lumini, și ai parte în lumea cea imaterială de acea eternă pace și odihnă, pe care prin lupta bună, ce ai purtat pe pământ, atât de mult o ai binemeritat. Amin!

Mark Twain despre desarmare.

Eminentul umorist *Mark Twain* scrie următoarele despre desarmare într'o revistă englesă redactată de *William Stead*:

N'am puté óre să reducem — în chip de amortizare în rate — armările cu ajutorul unui concert european? N'am puté óre să înriurim asupra a patru puteri, ca să-și reducă anual cu 10% armata, ér celelalte se le urmeze? Nu se pótă presupune, că vom puté pe toți, fără de excepțiune, să-i câștigăm pentru cauza păcii.

Sunt convins, că statul de acum al armaturei este prea mare, atât pentru timpur de pace, ca și de răboi. Să presupunem, că ar trebui încă-odată se suportăm lupta dela *Waterloo* și că acésta ar avé același rezultat, adică pacea pentru o lungă durată de timp. Să dicem, că în lupta dela *Waterloo* au luat parte 400,000 de ómeni. În timp de 5 óre au devenit incapabili de luptă 50,000. De acest timp de 5 óre era lipsă atunci, deore-ce cu armele de pe acele vremi nu puteai să faci pe minută decât 2—3 pușcături. Munca acésta s'ar săvârși ađi, ca la *Omdurman*, unde s'au dat pe minut 600 de pușcături. Patru ómeni trebuiesc la un tun, așa dér pe fi-care se vin 150 de pușcături. În chipul acesta fiecare soldat modern valoréză cât 149 dela *Waterloo*. Dintre 150 ómeni așa-dér putem să ținem câte unul, ér pe 149 să i liberăm din serviciu militar, și totuși ar trebui să ne asteptăm la efectele luptei dela *Waterloo*. În loc de 400,000 soldați de atunci ni-ar fi de-ajuns ađi 2800; — 1400 am puté da aliaților, ér 1400 lui *Napoleon*, și totuși ne-am puté isbi strașnic în capete.

Insé cum stau ađi lucrurile în cazul unui răboi dintre Germania, Rusia și Franța? La olaltă acesteia trei puteri pot trimite în luptă 3 milioane de soldați. Fie-

care dintre aceștia plătesce, sub raportul întrebuințării și capacității de a pușca, cât 149 soldați dela *Waterloo*, — va să dică armatele celor trei puteri represintă 350 milioane. Ei bine, atâți bărbați făcuți gata nu există pe întreg rotogolul pământului. Stăm prin urmare în fața stării nebune, că trei țări își jertfesc banii și bună-starea numai pentru-ca să țină sub arme 349,982,000 soldați dela *Waterloo*, cărora nu le pot da nici o aplicațiune. Cu 20,000 de ómeni bine înarmați s'ar puté susține fața Europei, ér dacă cineva voesce răboiul, facă-i.

Mulțămită.

Stimații Domni și Dóme, cari au asistat la înmormântarea D-lui *Ioan Bran de Lemény*, binevoască a primi fierbințile noastre mulțămiri.

Brașov, 3 Ian. n. 1899.

Jalnică familie.

ULTIME SCIRI.

Budapeșta. 30 Ianuarie. În cestiunea compromisului, guvernul stă neclintit pe lângă condițiunile următoare: restabilirea ordinii în parlament sub actualul cabinet; votarea tuturor proiectelor de provisoriu, și indemnitatea; revisuirea fundamentală a regulamentului camerei și perfecționarea pactului. Guvernul cere ca în cestiunea garanțiilor personale, realizarea compromisului să fiă incredințată partidelor. Spre scopul acesta se vor convoca conferențe de partid, unde se vor ratifica punctațiunile compromisului.

Viena, 30 Ianuarie. „*Neues Wiener Tagblatt*“ dice, că deocamdată nu pótă fi vorba despre un nou guvern în Ungaria. Cestiunea schimbării cabinetului pótă fi pusă numai după-ce se vor fi restabilit stările normale în parlament și după încheierea tractărilor de compromis.

Roma 30 Ianuarie. Țarul a avisat pe regele Umberto în scrisóre autografă, că pe la finea lui Februarie va merge în Italia.

Rectificare. În nr. de ér, pag. 2, colóna 4, la introducerea declarațiunei tinerimei române din Viena, s'a strecurt o eróre de tipar, dicându-se „din incidentul reacționării“, în loc de: „din incidentul reacționării“ etc.

DIVERSE.

Cele mai curioase casuri de mórte.

Sibuyah, un gramatic arab din veacul al 8-lea, a murit de supărare, pentru-că într'o dispută avută cu *Harun al Raschid*, acesta n'a voit să aprobe un punct gramatic. — *Avrigny*, istoriograf francez, a murit érași de supărare, pentru-că tipograful *Lallement* și-a permis a face unele schimbări în opul său. — *Corelli*, renumitul compozist, a murit, pentru-că *Scarlati* a constatat, că la o notă a greșit. — *Alessandro Guidi*, poet italian, a murit pentru-că tocmai, când voi să facă present Papei *Clement XI* o copă a celor șese *Hamili*, care le traduse în poesiă, pe drum când le duse Papei află o eróre ortografică. — *Sophocles*, renumitul poet tragedian, a murit de bucurie. El scrisé încă în adănci bătrânețe o tragediă, care o ceti în public și aștepta încordat părerea auditorilor. Când *Sophocles* auzi părerea favorabilă pentru el, de bucurie cădu jos și-și deddu sufletul pe acel loc.

Literatură.

„*Pintea Viteazul*“, tradițiunii, legende și schițe istorice, de *Ioan Pop-Reteaganul*. Acésta, pe cât șcim, e cea mai completă scriere despre eroul *Pintea*. În ea se cuprind fórte interesante tradițiuni și istorisiri din tóte părțile, pe unde a umbat *Pintea*. Se află de vânđare la tipografia „*A. Mureșianu*“ în Brașov și la autorul în *Reteg* (*Retteg*). Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.).

*

Cultura Plantelor. Din prețiosul „Manual de agricultură rațională“ al d-lui *George Maior*, profesor la școala centrală de agricultură dela Ferestrău, în București, a apărut în Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov, partea II. **Fitotehnia sau cultura specială a plantelor.** Acest volum se estinde pe 611 pagini, format mare și conține în text 202 figuri. Cuprinsul e foarte bogat, arătând cu de-amănuntul soiul, modul de cultură, bôlele și vindecarea lor etc. pentru fiă care plantă, precum cereale (tot felul de bucate, ca grâu, secară, orz, ovės. orez, mei, cucuruz, hrișcă, etc.); apoi mazere, linte, mazărice, rapiță, mac, sofran hemei, in, cânepă, tutuu, cartofi, tot felul de sfeclă hrân, curechi și alte multe. Apoi diferitele plante de nutreț, ca lucernă, trifoi, mohor, cucuruzul verde de nutreț, diferitele compozițiuni pentru fânețe și pășuni artificiale etc. Alt capitolu tracteză despre cultura fânețelor, altul irigațiunii, altul despre pășuni etc.

Pentru fiă-care econom, această carte e de cea mai mare trebuință, putându-i servi ca cea mai bună călăuz în toți ramii economiei sale. Asemenea scrieri nici n'am avut până acum în limba română. Tote gazetele noastre, tote reuniunile economice, toti bărbații noștri luminați și pricepuți în ale economiei, au salutat cu multă bucuria aparițiunea acestei prețioase cărți, care face onore literaturii noastre, putend sta față cu cele mai de frunte scrieri de acest fel ale celor mai culte popore din Europa.

Tuturor economilor români, cari doresc să facă o înaintare în purtarea economiei lor, le recomandăm deci să procure această prețioasă carte. Prețul volumului este 4 fl. (trimis cu posta recomandat 4 fl. 25 cr.) Pentru România 10 lei, plus porto.

Din partea întâi **Agrologia**, care tracteză despre cultivarea pământului: aratul, seménatul, gunoitul etc. etc., de asemenea se mai pot căpeta esemplare cu prețul de 2 fl. 50 cr. (plus porto recomandat 25 cr.), Pentru ambele tomuri de-odată procurate este a se plăti porto 40 cr.

Se poate procura dela Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov.

CĂLINDARUL C PLUGARULUI

pe anu 1899 se poate procura dela Tipografia A. Mureșianu din Brașov, cu prețul de 25 cr. (cu posta 30 cr.)

(Vendătorii primesc rabatul cuvenit.)

Noul călindar, întocmit anume pentru trebuințele poporului nostru — înafară de partea calenderistică, cu tērgurile, semnele timpului, diferite povețe economice pentru fiă-care lună și alte multe, — cuprinde încă un bogat material cu articuli prețioși din sfera plugăritului, grădinaritului, a economiei de vite, a economiei casnice etc.; apoi din istoria lumii, poesii de dragoste, eroice și glumețe de cei mai renumiți scriitori ai noștri; articuli și povețe pentru păstrarea sănătății și averii etc. La fine urmēză diverse, glume și anuțuri. Pe pagina primă se află portretul nemuritorului

Simion Bărnăuțiu, ér în text o frumoasă biografă a lui. Doritorii de-a avé acest călindar să se grăbescă a și-l procura mai de timpuriu, ca să nu pățescă ca anul trecut, când mulți și-l'ar fi procurat, dér nu mai aveau de unde, căci se vëndu-se tote esemplarele.

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu.*
Reactor responsabil: *Gregoriu Maior.*

Cursul la bursa din Viena.

Din 30 Ianuarie 1899.

Renta ung. de aur 4%	119.75
Renta de corone ung. 4%	97.90
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	120.15
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.40
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.—
Bonuri rurale ungare 4%	95.75
Bonuri rurale croate-slavone	97.—
Impr. ung. cu premii	160.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	139.—
Renta de argint austr.	101.45
Renta de hârtie austr.	101.25
Renta de aur austr.	120.10
Losuri din 1860.	141.75
Acții de-ale Băncei austro-ungară	954.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit	397.55
Acții de-ale Băncei austr. de credit	360.90
Napoleoniori	9 55 1/2
Mărci imperiale germane	58.97 1/2
London vista	120.45
Paris vista	47.80
Rente de corone austr. 4%	102.20
Note italiene	44.45

Cursul pieței Brașov.

Din 31 Ianuarie 1899.

Bannota rom. Cump.	9.47	Vënd.	9.49
Argint român. Cump.	9.43	Vënd.	9.46
Napoleoniori. Cump.	9.53	Vënd.	9.55
Galbeni Cump.	5.60	Vënd.	5.65
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vënd.	128.—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesci Cump.	10.72	Vënd.	—
Seris. fonc. Albina 5%	101.—	Vënd.	102.—

ANUNCIURI (insertiuni și reclame)

sunt a se adresa subscrișei administratiunii. In cazul publicării unui anuțiu mai mult de odată se face scădemēt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazetei Trans.“

„Gazeta Transilvaniei“ cu numērul à 5 cr. se vîde la librăria Nic. I. Ciurea și la Eremias Nepoții.

Convocare.

„BUNA“ însoțire de credit și depunerii își va ține a II-a adunare generală ordinară,

Sâmbătă în 25 Februarie n. la 10 ore a. m. în localul însoțirii la care toti membrii sunt invitați a lua parte.

PROGRAM:

1. Raportul Direcțiunii și comitetului de inspecțiune, proiectul despre împărțirea profitului curat și darea absoluturului.
2. Alegerea alor 3 membrii în direcțiune conform §. 27 din statutele însoțiri.
3. Statorirea capitalului de întrebuințat.
4. Statorirea mărimii sumei încuviințată pe sēma membrilor, și
5. Diverse propunerii.

Din ședința direcțiunii ținută în Feleacul-săsesc, la 26 Ianuarie 1899.

Direcțiunea.

Contul bilanțului cu 31 Decemvre 1898.

ACTIVE		fl. cr.	PASIVE		fl. cr.
Cassa		38.67	Părți speculative		2148.68
Imprumuturi			Depunerii		
a) Cambiale		4762.—	a) de ale fondului de res.	45.09	—
b) Pe obligații		1452.—	b) „ „ „ cultural	2.99	—
Mobiliarul		132.22	c) „ „ „ privaților	907.26	955.44
după amortisare de 20%	26.44	105.78	Creditori		3150.—
Spese de fundare	175.71	—	Profit curat		236.11
după amortisare de 20%	43.93	131.78			6490.23
		6490.23			6490.23

Contul profitului și perderilor.

EȘITE		fl. cr.	INTRATE		fl. cr.
Interese după depunerii		20.94	Interese după împrumute.		494.47
Interese după împrumute.		216.85	Interese de întērdiere		7.58
Mobilier după amortisare de 20%		26.44	Provisiuni și taxe de înscriere		220.91
Spese de fundare după amort. de 20%		43.93			
Spese de tot soiul		89.81			
Dare regescă și comunală		83.78			
Profit curat		236.11			
		722.96			722.96

Feleacul-săsesc, la 31 Decemvre 1898.

Michail Baci m. p.,
preșdinte

Stefan Todoran m. p.,
cassar.

Membrii în direcțiune:

Ioan Morariu m. p., Demetriu Mercan m. p., Aurel Hatos m. p.,
Ioan Mathe m. p., Simion Moldovan m. p.

Subsemnatul comitet de revisiune esaminând conturile presente-le-am aflat în deplină regulă.

Feleacul-săsesc, la 20 Decemvre 1899.

Augustin Cherestes m. p. Ioan Grecu m. p. Francisc Brad m. p.

ABONAMENTE

LA
„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni.	3 fl. —
Pe șese luni.	6 fl. —
Pe un an	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni.	10 fr.
Pe șese luni	20 fr.
Pe un an	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an	2 fl. —
Pe șese luni.	1 fl. —
Pe trei luni	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe an	8 franci.
Pe șese luni	4 franci.
Pe trei luni	2 franci.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vor abona din nou, să binevoiescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Din cauza sezonului înaintat.

Albert Spitz & Brüder

Brașov, strada Vămii nr. 15,

din cauza sezonului înaintat. vor vinde cu prețurile fabricelor, cum au cumpărat, tote

articolele de érnă,

țesături, împletituri, tot felul de albituri normale ale Profesorului Dr. Jaeger, atât veritabile, cât și imitație bună, en gros și en detail.

Tot-odată atragem atențiunea asupra depositului bogat asortat cu

mărfuri de marchetănie, panglici, dantele, mērunțisuri pentru croitori

Din cauza sezonului înaintat.